

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

342. An regula quoque locum habeat in eo, qui infra 20. dies à resignatione defungitur morte civili; puta, quia ducit uxorem &c. consequitur, & incipit possidere pacificè aliud beneficium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

nis resignantis, improbatam simul censetur & resignatio. Et certe, si in casu hujus regulæ sustineretur resignatio, opus esset etiam sustinere ejus effectum, qui est vacatio ex hac causa; sed hoc falsum est, cum regula dicat, vacare per obitum, & impossibile sit, ut dictum alias, ex eadem persona duas vacationes constituere, cum prima impediatur sequentem. Ita ferè Lott. *loc. cit. à n. 5.*

Questio 341. An, & qualis infirmitas requiratur, ut locum habeat regula?

Respondeo: tamen, si ut intraret regula hæc, attentis ejus verbis: in infirmitate constitutus: olim ante Clem. VII. requireretur, ut resignans tunc, quando faciebat resignationem, seu præstabat consentum resignationi, esset actu infirmus, ita ut, si sanus beneficium suum resignasset, & dein ex superveniente vulnere aliove casu, vel etiam infirmitate, intra 20. dies à facta resignatione mortuus fuisset, beneficium non vacasset per obitum, sed per resignationem. Azor. *p. 2. l. 7. c. 28. q. 3. Pith. de renunc. n. 33. Paris. l. 12. q. 6. n. 1. & 2. citans Sarnent. hic q. 12. Rebuff. hic gl. 2. n. 2.* Hodiedum tamen, hoc est, post Clem. VII. ad hanc usque diem, ob adjectas à dicto Pontifice aliisque ejus Successoribus particulas illas: *etiam vigore supplicationis, dum esset sanus, signata, & postea infra 20. dies &c.* (quas particulas adjici, seu quam extensionem regula fieri necesse erat, cum contra novam malitiam novo opus sit remedio, ob fraudes nimirum, quæ alias fieri possent & fiebant, ut huic regulæ rarus esset locus, dum beneficiati adhuc sani procurarent, ut signarentur supplicationes resignationum, quas penes se tenerent, & postea constituti in infirmitate præstarent consentum, & sic eluderetur regula, quia dicerent, se adhuc sanos resignasse. Pith. *cit. n. 33. Paris. cit. q. 6. n. 6.*) ex stylo & praxi recepta id non requiritur, sed sufficit eum, qui resignavit, etiam dum esset sanus, infra 20. dies à sua resignatione, seu præstiti consensu per se, vel procuratorem suum decedere morte naturali. Paris. *cit. q. 6. n. 5. & seq. & potissimum n. 25. in fine. Castrop. de benef. d. 6. p. 5. §. 3. n. 4. Chok. n. 15. & 31. Azor. cit. q. 3. Pith. cit. n. 33.* cum communi. Multo que jam minus requiritur infirmitas eo tempore, quo fit vel expeditur mandatum, vel instrumentum mandati ad resignandum. Chok. *cit. n. 15.* contra Gomef. *hic q. 12.* Adeoque jam, si hæc doctrina vera, ferè frustraneum est, ad alteram questionis partem respondere, & examinare, num infirmitas, in qua resignavit, vel consentum præbuit resignationi, fuerit levis, an gravis, an podagra, an febris, an vulnus; num facta resignatio in decrepito senio (dum senes, licet non inter infirmos, tamen inter debiles numerantur) nam facta in periculo solum mortis, aliunde, quam ex infirmitate aut senio imminenti, puta tempore prælii, tempestatibus, insidiarum, contagionis, itineris ad bellum, vel etiam ad singulare certamen, vel etiam in metu sententiæ privatiæ, de quo expressè Chok. *n. 16.* & de quibus omnibus alias variè disputant, limitant, vel regulam extendunt AA. ut videre est apud Azor. *totà fere q. illa 3.* Id inquam, supervacaneum est; cum etiam si sanus, si juvenis (ut expressè Azor. *loc. cit. Paris. n. 23.*) extra omne periculum mortis constitutus (ut expressè Chok. *n. 15. in fine.*) resignavit, & quocumque demum casu, sive ex senio, sive ex vulnere, sive alio modo violento (puta in duello, vel in insidiis

occisus) vel casuali (puta casu ex alto decidens submersus, sumpto veneno &c.) moriatur intra 20. dies, locum habeat regula. Chok. *cit. n. 15. Azor. cit. q. 3. Paris. l. 8. singula enucleatè examinans.*

2. Nihilominus Engels *ad tit. de prob. n. 30.* in contrarium sentit, nimirum, Quod considerando verba & mentem regulæ, videatur debere esse infirmitas tempore resignationis, & quidem talis, ex qua resignans moriatur, aut saltem timeat se moriturum, aliàs probabiliter non resignaturus. Adcoque doctrinam Parisii & aliorum ei in hærentium, nisi praxi Curia Romanæ recepta sit (uti etiam esse eam de stylo communi testantur Castrop. Paris. & alii) difficulter cum verbis regulæ consistere posse, utpote quæ dicitur regula de infirmis resignantibus, & in qua dicitur: *si de ipsa infirmitate decesserint.* Et si id, nimirum, ut docent hi AA. quod sufficit resignasse etiam extra infirmitatem, & decessisse quomodocumque; intra 20. dies à resignatione, intendissent posteriores Pontifices, nullam in recentiore hac regula mentionem facere debuissent de infirmis resignantibus, & ex ipsa infirmitate decedentibus, sed solum de resignatione & morte infra 20. dies post resignationem contingente. Sed neque in resignationibus beneficiatorum extra timorem mortis constitutorum locum habere rationes regulæ. Verba autem illa regulæ: *vigore supplicationis; dum esset sanus signata;* hanc habere interpretationem ex stylo Curia Romanæ (ubi is, ut dictum alias, est resignationis modus; ut resignans porrigat supplicationem, quæ si placeat Papæ, signatur, seu subscribitur per eum; *sicut ut petitur;* necdum tamen omnino perfecta est resignatio; sed in super post signatam supplicationem debet resignans in Curia vel Cancellaria, per se aut Procuratorem, iterum in resignationem expressè consentire, & juramentum addere, quod omnia siue fraude acta sint. De quo vide Paris. *l. 8. q. 8.*) quod Papa solum per hoc velit dicere; infirmitatem & lapsum 20. dierum non debere computari à die porrectæ aut signatæ supplicationis, sed à die præstiti consensu. Unde appareat per verba illa à posterioribus Pontificibus regulæ inserta nihil esse de regula circa qualitatem infirmitatis in resignatione requisitam abrogatum; sed tantum declaratum, à quo tempore 20. illi dies numerandi. Ita ferè Engels.

Questio 342. An regula quoque locum habeat in eo, qui infra 20. dies à resignatione defungitur morte civili, puta, quia ducit uxorem, proficitur in religione, consequitur, & incipit pacifice possidere aliud beneficium incompatible &c.

Respondeo negativè. Pith. *ad tit. de renunc. n. 33.* Chok. *ad hanc reg. n. 16.* cum statutum loquens de morte, intelligatur de naturali, nec extendatur ad civilem, juxta gl. & text. in c. susceptum. de rescrip. in 6. Chok. *loc. cit.* Sic etiam, dum quis non resignavit beneficio, sed eo privatus est per sententiam Judicis, & beneficium collatum alteri, moriatur dein infra 20. dies à privatione, locum non habet regula; cum vacatio, quæ fit per privationem, differat à vacatione per resignationem, Pith. *loc. cit. Paris. n. 30.* secus autem est, si privandus ob crimen beneficio resignet, & dein moriatur infra 20. dies, locum enim tunc habebit regula. Chok. *cit. n. 16. Paris. n. 29. Pith. loc. cit.* Et fontè de eo dubitari potest, qui postquam resignavit, infra 20. dies crimen committit;

mittit, ob quod plectatur capite intra illos 20. dies, num etiam de ea morte naturali quidem, sed violenta, & manu Justitiae illata veniat regula.

Quaestio 343. Cui, & qualiter probandum, resignantem esse mortuum infra 20. dies, ad effectum hujus regulae?

Respondeo ad primum: hoc onus probandi incumbere ei, qui dicit infirmum resignasse, & obiisse infra 20. dies, seu qui per exceptionem hujus regulae querit resignationem infirmare. Quia quisque debet probare id, super quo se fundat, juxta l. 2. ff. de probat. Barth. in l. de arate. ff. de minoribus. talis autem fundat se in morte & fraude, & mors non praesumitur, neque etiam fraus & dolus (quod posterius tamen accipiendum juxta limitationem paulo post subjungendam) & ideo, qui ea allegat, debet illa probare. Paris. l. 12. q. 7. d. n. 1. Chok. n. 18. citans Gome. l. 9. Mandof. q. 6. Rebuff. hic gl. 2. n. 4. ac dicentes, esse receptam & communem. Neque solum ab eo probanda mors, sed & illam contigisse infra 20. dies a resignatione, vel praestito consensu. Paris. ibid. n. 5. citans Sarnenf. q. 36. Mandof. cit. q. 6. n. 5. ac dicens communem, quae de stylo tota die praestitetur. Quia fundans se in die, scilicet quod resignans mortuus fuerit tali die, ipsam hanc diem fuisse diem mortis, debet probare. Paris. n. 6. & 7.

2. Respondeo ad secundum: requiritur probatio clarissima & plena; quia agitur de magno alterius praedicio, nempe de privando illo beneficio obtempo per resignationem, & sumus in materia obiectiva, dum opponitur dicta regula ad annullandam resignationem. Chok. cit. n. 18. Paris. n. 8. Hinc licet mors alius (ubi nimirum verus in causis levioribus, quae modicum solum damnum asserere possunt, ut Barth. in l. 2. §. si dubitetur. n. 1. ff. quemadmodum testam. apertend. & alii apud Paris. n. 12.) probetur per publicam vocem & famam, ut Bald. conf. 407. l. 1. Mascard. de probat. concl. 1070. n. 1. & alii apud Paris. n. 9. non tamen ob rationes allatas sufficit haec probatio ad effectum hujus regulae. Paris. n. 10. citans Sarn. cit. q. 36. Item licet alius mors, dum agitur de leviori praedicio, probari possit per juramentum, ut Menoch. de remed. ad ipsi. possess. remed. 4. n. 671. & alii apud Paris. n. 13. non tamen in praesente casu. Paris. n. 14. citans binas Rotae decis. Et sic etiam non sufficit unus testis idoneus cum juramento in supplementum probationis. Paris. ibid. sed requiruntur duo testes de visu, qui dicant, se vidisse illum mortuum, & tumulo mandari. Paris. n. 16. citans Menoch. ubi ante. n. 675. & plures alios. Unde etiam, si quis peste correptus moriatur solus die incerto, ita ut nesciatur, an ante, an post 20. diem mortuus, debere adhuc opponentem de hac regula probare esse mortuum intra 20. dies; cum & in dicto casu praesumatur mortuus post 20. dies; & in dubio semper capiatur praesumptio, ut actus suslineatur, & qualibet infirmitas praesumatur longo tempore durans; adeoque resignatarius habeat intentionem fundatam in jure, quod praesumatur mortuus post 20. dies, tradit Paris. l. 12. q. 6. n. 15. & seq. ex Sarn. & Mandof. Chok. cit. n. 10. in fine.

3. Limitanda tamen responsio in casu, quo infirmus resignans in favorem consanguinei vel amici in ejusdem domo moritur, & mors publicaretur post terminum 20. dierum, dum per aliquot dies ante finem hujus termini medici & alii non fuis-

sent permisi agrum accedere; nec essent, qui de tempore obitus testari possent, nec ex signis aliis id cognosci posset, praesumendus enim tunc foret mortuus infra 20. dies. Paris. l. 12. q. 7. n. 17. ex Mandof. hic q. 8. n. 1. id confirmante ex praesumpta fraude, resultantem ex exclusionem medicorum, aliorumque ad agrum accedere volentium; nam & fraus ex conjecturis probatur: juxta l. dolam. c. de dolo. Decium conf. 337. Paris. ibid. n. 18. ex Mandof. loc. cit.

Quaestio 344. Cur regula ponat praesens 20. dies, & qualiter illi accipiantur & computentur?

Respondeo ad primum: fuisse tempus illud potius arbitrarium, seu ex arbitrio Pontificum sic definitum, quam ex certa ratione, Paris. l. 12. q. 8. n. 2. contra Sarnenf. hic q. 25. n. 1. existimantem, sic constitutum, quia medici spatium 20. dierum statuunt in morbis acutis.

2. Respondeo ad secundum: dies hic accipitur pro naturali, hoc est, 24. horarum, & non pro artificiali, hoc est, 12. horarum, vel pro tempore, quo sol est supra terram ab ortu ad occasum. Pirh. de re. nunc. n. 34. Chok. ad hanc. reg. n. 36. Paris. loc. cit. n. 34. & 35. citans Sarnenf. hic q. 38. Rebuff. gl. 9. Selv. p. 3. q. 46. in fine. eod quod ita communiter in jure accipitur dies, ut dies & nox seu tempus, quo sol est supra & infra terram seu horizontem, pro una die reputetur, l. Romano ff. de feriis. attendendum autem est, quod fieri solet, Paris. n. 37. Et quia, dum sic accipitur dies pro spatio 24. horarum, cedit id magis in favorem resignantis, dum ita extenditur magis ejus libertas, quae de jure communi sine praesentatione alicujus temporis libera erat. Paris. cit. n. 37. Adde, quod collatio & resignatio potest fieri de nocte, & actus factus de nocte in die fieri dicitur, cum nox sit pars diei. Paris. d. n. 38.

3. Respondeo ad tertium: Primò incipiunt hi dies, quibus resignans debet supervivere computari, & currere a die praestiti a resignante consensu resignationi a Superiore approbatae, ut patet ex verbis ipsius regulae: & postea infra 20. dies a die per ipsum resignantem praestandi consensu decesserit &c. Paris. l. 12. q. 8. n. 4. Chok. n. 36. Pirh. cit. n. 34. Azor. loc. cit. q. 7. Castrop. de benef. d. 6. p. 11. §. 3. n. 10. quia tunc prius periclitatur resignatio, quae ante illud tempus est infirma; cum possit ante illud, & consueque exclusivè renuncians pariter. Paris. n. 5. ex Sarnenf. hic q. 31. Pirh. loc. cit. adeoque ad inchoandos hos dies superviventiae non sufficit, quod quis promiserit resignare. Pirh. loc. cit. n. 33. Chok. n. 14. Neque quod constituerit procuratorem, seu consensum in resignationem expresserit per constitutionem procuratoris ad resignandum. Pirh. loc. cit. Chok. n. 37. sed requiritur, ut resignans, vel per se ipsum, vel per suum procuratorem ad hoc specialiter constitutum consenserit in loco, ubi fit resignatio, & ut ejusmodi resignatio a Superiore, coram quo fit, sit admissa. Pirh. cit. n. 33. Chok. cit. n. 14. Et quod speciale est, dum resignatio fit in manibus Papae (secus enim est & aliud, dum ea fit coram Ordinariis. Pirh. n. 34.) ne quidem juxta Pirh. sufficit consensus expressus per porrectionem supplicationis, seu quod porrecta fuerit Papae supplicatio, & ab eodem admissa & signata; sed requiritur insuper magnus consensus, de quo supra, sive ut consensus per principalem resignantem, vel ejus procuratorem ad hoc specialiter constitutum sit expressè praestitus in Cancellaria vel Camera Apostolica;